

Alliantie voor de Implementatie van het VN-verdrag

Reactie op het Besluit toegankelijkheid

Geen ambitie, slordig proces en gevaar voor waarmaken VN-verdrag

De voorliggende aanvullende maatregel van bestuur (AMvB) is door de Alliantie met verbijstering en ontgoocheling ontvangen. Verbijstering door het vage en vrijblijvende karakter van de AMvB en ontgoocheling door het gebrek aan ambitie, die bij de ratificatie nog duidelijk aanwezig was.

De Alliantie is ook teleurgesteld over het proces waarin deze AMvB tot stand is gekomen. De AMvB is niet met de Alliantiepartners besproken, terwijl die verwachting vooraf wel door VWS gewekt werd. In plaats daarvan heeft de AMvB van maart tot eind oktober dit jaar op zich laten wachten. Met als resultaat een te korte consultatieronde, onder druk van de naderende Tweede Kamer verkiezingen komend jaar. De datum van de verkiezingen was in maart ook al bekend...

De Alliantie moet nu op een te korte termijn reageren op een stuk dat dermate onder de maat is dat het zelfs een bedreiging vormt voor de implementatie van het VN-verdrag.

Wat beoogde de AMvB te bereiken?

Tijdens de behandeling van het VN-verdrag in de Tweede Kamer was er brede steun voor het amendement van Otwin van Dijk c.s. om in lijn met het VN Verdrag per 1 januari 2017 toegankelijkheid als norm te verklaren en ontoegankelijkheid de uitzondering. Tegelijkertijd werd geconstateerd dat met de uitbreiding van de Wet gelijke behandeling chronisch zieken/gehandicapten (Wgb h/cz) en het amendement van Otwin van Dijk c.s. onvoldoende rechtszekerheid geboden werd. SGP en CDA kwamen met een oplossing in de vorm van een AMvB, met daarin regels over wat toegankelijkheid is, waar het betrekking op heeft, wat redelijke invoeringstermijnen zijn en wat redelijkerwijs aan investeringen gevraagd kan worden. Met als doel het bevorderen van de rechtszekerheid voor alle betrokkenen. Het voorkomt dat mensen individueel naar de rechter moeten stappen om hun recht op toegankelijkheid af te dwingen en scheidt duidelijkheid voor degenen die de plicht hebben om toegankelijkheid te garanderen.

Waarom dit Besluit toegankelijkheid er in deze vorm niet kan en mag komen

Het Besluit toegankelijkheid beantwoordt aan geen van de beoogde doelen. Een concrete omschrijving van toegankelijkheid ontbreekt. Uitwerking van de afwegingskaders met betrekking tot de geleidelijkheid en de financiële inspanning, wordt niet gegeven. Duiding van de onderwerpen en de sectoren waar het VN-verdrag betrekking op heeft, ontbreekt volledig. Alle aandacht lijkt uit te gaan naar de uitzonderingen in plaats van naar de uitwerking van de norm.

Ter verduidelijking van normen wordt verwezen naar bestaande wetgeving zoals het Bouwbesluit 2012 en de Kieswet, die nog niet in lijn zijn gebracht met de beginselen van het VN-verdrag. Zo ontbreekt in de AMvB een helder toetsingskader dat de betrokkenen houvast geeft. Dat betekent dat er vaker een beroep op de rechter moet worden gedaan om de noodzakelijke duidelijkheid te scheppen, wat tot extra druk op het rechterlijk apparaat leidt.

Verder missen we in de huidige AMvB verduidelijking van de manier waarop de AMvB aansluit bij en voldoet aan de eisen die het VN-verdrag aan de implementatie van toegankelijkheid stelt.

Met betrekking tot de geleidelijkheid onderschrijven wij dat dit een doorlopend proces is. Dat is echter geen excuus om niet een tijdspad te vragen en om piketpalen te slaan. Het vrijblijvende karakter van deze AMvB wordt met onderstaande quote uit de toelichting geïllustreerd:

“Indien zelfregulering op bepaalde terreinen niet toereikend wordt geacht, kan dit leiden tot nadere uitwerking in aanvullende regelgeving.”

Deze AMvB stimuleert niet de beoogde actie en beweging. De AMvB zou juist de kaders voor deze zelfregulering moeten bieden. Als de AMvB in deze vorm wordt ingevoerd, wordt de hele beoogde werking van het VN-verdrag in gevaar gebracht. Daarmee is het Besluit dat nu voorligt onacceptabel voor de Alliantie VN-verdrag.

Wat we verwachten van een nieuwe AMvB

Het nu voorliggende Besluit toegankelijkheid is met de gehanteerde uitgangspunten niet om te bouwen tot een acceptabel stuk. Wij adviseren om met alle informatie die deze consultatieronde oplevert, opnieuw naar de tekentafel te gaan en een Besluit te maken dat recht doet aan de bedoeling van het VN-verdrag.

Betrek hier representatieve vertegenwoordigers van alle betrokken maatschappelijke hoeken bij. Gemeenten, bedrijfsleven en bovenal van de mensen voor wie het verdrag primair bedoeld is. Zo staat het immers omschreven in artikel 4 van het VN-verdrag: Niets over ons, zonder ons!

Probeer niet het wiel opnieuw uit te vinden maar maak gebruik van wat er voor dit doel al ontwikkeld is. Zo kan nadere invulling worden gegeven door verwijzing naar reeds bestaande en goed doordachte Nederlandse normen en regels, zoals het ITS en het Handboek Toegankelijkheid voor gebouwen en de openbare ruimte.

Bovendien kan worden verwezen naar de uitwerking van de toegankelijkheidsnorm van artikel 9 van het VN verdrag door het Verdragscomité in het Algemeen Commentaar op dat artikel (General Comment on Article 9: Accessibility, CRPD/C/11/3). Dit 'General Comment' geeft een uitwerking van de in het VN-verdrag opgenomen verplichting tot toegankelijkheid en geeft aan hoe invulling moet worden gegeven aan de implementatie van het VN-verdrag goederen en diensten. Het bevat alle ingrediënten voor de uitwerking die met de AMvB beoogd is. Te beginnen met een uitgebreide beschrijving van het begrip toegankelijkheid, tot concrete uitwerking van normen en regels, per sector en per soort product en dienst. Enkele voorbeelden uit het General Comment:

Art.9 lid 13 beschrijft de normatieve kaders van toegankelijkheid: voor wie is het verdrag bedoeld, over welke onderwerpen en wie waarvoor aanspreekbaar is.

Art.9 lid 17 beschrijft alle sectoren die onder de werkingsfeer van het verdrag vallen.

Art.9 lid 18 beschrijft de monitoring van de implementatie op basis van vooraf geformuleerde minimale standaards.

Art.9 lid 19 beschrijft de inspanningen die gedaan moeten worden om de bewustwording over toegankelijkheid te vergroten: door training van betrokken partijen zoals architecten en ontwerpers maar ook producenten en leveranciers van goederen en diensten.

Art.9 lid 30 beschrijft tot in detail hoe tot minimale standaards voor toegankelijkheid te komen en naar welke normen verwezen kan worden.

Het General Comment artikel 9 is als bijlage bij onze reactie gevoegd. Een Nederlandse vertaling is helaas nog niet voorhanden.

Hoe nu verder?

Toegankelijkheid wordt per 1 januari 2017 de norm en ontoegankelijkheid de uitzondering. Dat gebeurt hoe dan ook. Het liefst met een nieuwe AMvB zoals hierboven beschreven. Als er nog geen nieuwe AMvB ligt, dan gaan we liever van start zonder AMvB. Met de wettelijk vastgestelde norm voor Algemene Toegankelijkheid als inspiratie en motor kunnen we dan in Nederland via jurisprudentie aan datgene werken waar het Kamerbesluit over het amendement en AMvB immers voor bedoeld waren: zorgvuldig werken aan een toegankelijk Nederland voor iedereen!